

РЕШЕНИЕ

№ 87

гр. София, 10.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 6-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иван Иванов

Членове: Зорница Хайдукова
Валентин Бойкинов

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Иван Иванов Въззивно търговско дело № 20221001000679 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 613а от ТЗ.

С решение № 77 от 8.07.2022 г. по т.д.н. № 82/ 2022 г. на Окръжен съд - Благоевград е отхвърлена като неоснователна молбата по чл. 626 от ТЗ, подадена от „Санта Фе“ ЕООД - с. Хотово, община Сандански, област Благоевград за обявяване на неплатежоспособността на дружеството и откриване на производство по несъстоятелност.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от „Санта Фе“ ЕООД, в която се твърди, че е неправилно.

Липсата на счетоводна експертиза било посочено като основание, което лишило съда от възможност да направи извод, че дружеството е неплатежоспособно или свръхзадължено, като едновременно с това представените писмени доказателства били игнорирани и необсъдени.

Съдът следвало да приобщи към доказателствата по делото заключението на служебно допуснатата счетоводна експертиза, като възнаградението за изготвянето ѝ да се търси от масата на несъстоятелността, поради действителна липса на средства за заплащане от дружеството - молител.

Всички доказателства сочели, че дружеството няма имущество, а имало задължения за близо половин милион лева, нямало нает персонал, не развивало дейност, не било в състояние да покрива краткосрочните си и дългосрочни задължения.

Молбата към съда е да отмени обжалваното решение и да постанови друго решение, с което да обяви неплатежоспособността на дружеството и открие производство по несъстоятелност.

В изпълнение на правомощията си по чл. 269 от ГПК настоящият състав на въззивната инстанция съобрази следното.

Въззивната жалба е процесуално допустима - подадена е в срока по чл.633, ал. 2 от ТЗ от молител в производство по несъстоятелност, който има интерес и право на обжалване на валиден и допустим съдебен акт, който подлежи на въззивен контрол.

Първоинстанционното производство е било образувано по молба с правно основание чл. 626 от ТЗ, подадена от „Санта Фе“ ЕООД, в която са изложени твърдения, че дружеството е неплатежоспособно и не е в състояние да изпълнява изискуемите си парични задължения по търговски сделки. Задълженията на дружеството към единствения му кредитор Земеделска кооперация „Единство“ - с.Костиево, община Пловдив по договори за закупуване на зърно - оризова арпа и пшеница, били в общ размер 442 516.50 лева.

Молбата към съда била да постанови решение, с което да обяви неплатежоспособността на дружеството и да открие производство по несъстоятелност.

От съвкупната преценка на доказателствата се установява следната фактическа обстановка на спора.

За изясняване на финансово-икономическото състояние на дружеството в периода от 1.01.2017 г. до 31.03.2022 г. във въззивното производство е изслушано заключение на икономическа експертиза, изготвено от вещото лице С. Т.. Констатациите са следните.

Последният публикуван годишен финансов отчет бил за финансовата 2020 г. За изследвания период финансовия резултат бил печалба единствено през 2019 г. - 22 000 лева през останалите години бил загуба, като за 2020 г. тя била за 306 000 лева, а за 2021 г. - 12 000 лева. Към деня на изготвяне на експертизата - 13.06.2022 г. дружеството нямало данъчни и осигурителни задължения. Последното плащане към Националната агенция за приходите било на 14.05.2020 г. - 8.50 лева ДДС.

От аналитичния регистър на сметка 702 „Приходи от продажби на стоки“ се виждало, че дружеството е преустановило окончателно дейност и не реализира приходи от 1.01.2021 г., а според аналитичния регистър на

сметка 503 „Разплащателна сметка“ след 31.10.2020 г. са били окончателно преустановени плащанията към кредиторите.

За изследвания период стойността на краткотрайните активи била : към 31.12.2017 г.- 2 215 000 лева, към 31.12.2018 г. - 3 346 000 лева, към 31.12.2019 г. - 2 431 000 лева, към 31.12.2020 г. - 12 000 лева, а към 31.12.2021 г. и към 1.04.2022 г. - 0 лева ; на краткотрайните пасиви : към 31.12.2017 г.- 2 220 000 лева, към 31.12.2018 г. - 3 349 000 лева, към 31.12.2019 г. - 2 431 000 лева, към 31.12.2020 г. - 12 000 лева, а към 31.12.2021 г. и към 1.04.2022 г. - 0 лева.

Стойностите на икономическите показатели били : 1) на коефициентите на ликвидност: 1.1) обща - към 31.12.2017 г.- 1.683, към 31.12.2018 г. - 1.312, към 31.12.2019 г. - 1.351, към 31.12.2020 г. - 0.027, а към 31.12.2021 г. и към 1.04.2022 г. - 0 ; 1.2) бърза - към 31.12.2017 г.- 0.938, към 31.12.2018 г. - 0.626, към 31.12.2019 г. - 0.844, към 31.12.2020г., а към 31.12.2021 г. и към 1.04.2022 г. - 0 ; 1.3) на незабавна и абсолютна- към 31.12.2017 г. - 0.002, а за останалите години - 0 ; 2) на финансова автономност били : към 31.12.2017 г.- - 0.07, към 31.12.2018 г. - -0.058, към 31.12.2019 г. - -0.069, към 31.12.2020 г. - -0.973, а към 31.12.2021 г. и към 1.04.2022 г. - -1.0 ; 3) на задлъжнялост : към 31.12.2017г.- -14.304, към 31.12.2018г. - -17.354, към 31.12.2019 г. - -14.4, към 31.12.2020 г. - -1.028, а към 31.12.2021 г. и към 1.04.2022 г. - -1.0.

Нетният оборотен капитал (разликата между стойностите само на краткотрайните активи и на краткосрочните задължения) бил, както следва: към 31.12.2017 г. - 889 000 лева ; към 31.12.2018 г. - 795 000 лева; към 31.12.2019 г - 631 000 лева; към 31.12. 2020 г. - - 430 000 лева ; към 31.12.2021 г. и към 1.04.2022 г. - - 442 000 лева.

При тези факти настоящият състав на въззивната инстанция преценява въззивната жалба като основателна поради следните съображения.

В правната теория и съдебната практика неплатежоспособността е дефинирана като обективно съществуващо имуществено състояние на търговеца, изразяващо се в неговата трайна невъзможност да изпълни с наличните си парични и други реално ликвидни активи изискуемо парично задължение сред изброените в разпоредбата на чл. 608, ал. 1 от ТЗ.

В безспорното охранително производство по чл. 626 от ТЗ тежестта да установи наличието на предпоставките, които съставляват основание за уважаването на молбата, е на молителя, но с оглед засиленото служебно начало, установено в разпоредбата на чл. 621а, ал. 1, т. 2 от ТЗ, и в изпълнение на задължението си да събере доказателства, които

установяват факти и обстоятелства от значение за спора, настоящият състав допусна изслушването на икономическа експертиза, чието заключение бе възпроизведено по - горе.

Според констатациите на експерта, основани на информацията, съдържаща се в

предоставените от молителя счетоводни документи (дневници за покупки и продажби, оборотни ведомости, счетоводни справки по сметки, годишни финансови отчети), в периода 2017 г. - 2019г. само коефициентите за финансова автономност и за задлъжнялост не са били в референтните стойности, докато през 2020 г. всички икономически показатели за финансовото състояние на предприятието бележат тенденция на влошаване. Към 31.12.2020 г. дружеството притежавало краткотрайни активи (стоки) на стойност 12 000 лева, а всичките му задължения, които били само краткосрочни, възлизали на сумата 442 000 лева.

При безспорно установеното наличие на материалната предпоставка по чл. 608, ал.1, т. 1 от ТЗ - значителни по размер изискуеми задължения по търговски сделки и с оглед неопроверганата констатация на експертизата, че след 31.10.2020 г. плащанията към кредиторите са били окончателно преустановени, настоящият състав приема, че установената в чл. 608, ал. 3 от ТЗ презумпция не е оборена. Преценката на всички конкретни факти, относими към икономическото състояние на търговеца за изследвания период и цялостния анализ на посочените от вещото лице стойности на икономическите показатели, категорично обуславят извода, че спирането на плащанията не е по причини, които се дължат на съзнателни, волеви действия и/или бездействия на търговеца, а на обективната невъзможност да обслужва задълженията си.

Общата балансова стойност на наличните парични средства и вземания на дружеството показва, че към края на 2020 г. те не са били достатъчни за покриване на текущите му задължения, както това е било в предходните години. Стойностите на икономическите показатели сочат, че търговецът не е бил в състояние да извършва текущи плащания към кредиторите си, собствения му капитал не е бил достатъчен да осигури възможност за разплащане за продължителен период от време, коефициентът на задлъжнялост е отрицателна величина, което е в резултат на декапитализацията на дружеството.

При кумулативното наличие на всички установени в закона материални предпоставки на неплатежоспособността, по отношение на дружеството следва да бъде открито производство по несъстоятелност в хипотезата на чл. 632, ал. 1 от ТЗ. Този извод произтича от безспорно установения в заключението на експертизата факт, че дружеството не разполага с парични средства и материални активи, както и от изричното изявление на неговия процесуален представител, че то не е в състояние да

- 5 -

предплати определените по реда на чл. 629б от ТЗ начални разноси в производството по несъстоятелност.

При определянето на началната дата на неплатежоспособността, която съдебната практика дефинира като момента на проявление на трайната неспособност на длъжника да погасява изискуемите си парични задължения към кредиторите по чл. 608, ал. 1 от ТЗ с наличните си

краткотрайни активи, съдът съобразява, че критериите за дължимата преценка са цялостно икономическо състояние на търговеца, изразено чрез показателите за ликвидност, финансова автономност и задлъжнялост, при съобразяване на най-ранния момент на спиране на плащанията към кредиторите като външен белег на неплатежоспособността. От значение за началната дата на неплатежоспособност е обективната невъзможност да се изпълняват задълженията към всички кредитори, а не спирането на плащанията към отделен кредитор.

За конкретния случай стойностите на икономическите показатели показват, че към 31.12.2020 г. негативните тенденции в общото икономическо и финансово състояние на предприятието са придобили необратим характер и процесът на декапитализация е станал непреодолим. Затова именно тази дата следва да се възприеме като деня, в който за длъжника е настъпила обективната невъзможност да изпълни своите изискуеми парични задължения по търговски сделки.

Предвид основателността на заявления в жалбата оплаквания и поради несъвпадането на крайните изводи на настоящия състав на въззивната инстанция с тези на първостепенния съд, обжалваното решение следва да бъде отменено, като бъде постановено ново решение, с което да бъде обявена неплатежоспособността на молителя с начална дата 31.12.2020 г. и да бъде открито производство по несъстоятелност на основание чл. 632, ал.1 от ТЗ, да бъде допуснато обезпечение чрез налагане на заповест и възбрана върху имуществото на длъжника, да бъде постановено прекратяване дейността на предприятието, длъжника да бъде обявен в несъстоятелност и производството да бъде спряно.

По изложените съображения Софийският апелативен съд, търговско отделение, шести състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 77 от 8.07.2022 г. по т.д.н. № 82/ 2022 г. на Окръжен съд - Благоевград, **вместо което ПОСТАНОВИ**

ОБЯВЯВА неплатежоспособността на „Санта Фе“ ЕООД - с. Хотово, община Сандански, област Благоевград, с ЕИК 121706223 *на основание чл. 632, ал.1 от ТЗ*

ОПРЕДЕЛЯ начална дата на неплатежоспособността **31.12.2020 г.**

ОТКРИВА производство по несъстоятелност по отношение на дружеството

ДОПУСКА обезпечение чрез налагане на заповест и възбрана върху имуществото на длъжника

ПОСТАНОВЯВА прекратяване на дейността на предприятието

ОБЯВЯВА „Санта Фе“ ЕООД - с. Хотово, община Сандански, област Благоевград, с ЕИК 121706223 **в несъстоятелност**

СПИРА производството по несъстоятелност.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в седемдневен срок от датата на вписването му в търговския регистър.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____